

ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Corporate Sustainability under the Sufficiency Economy of One Tambon One Product Enterprise in the Three Southern Border Provinces

นัทที ขจรกิตติยา¹, อัสพร อีซอ², รุ่งลาวัลย์ จันทรัตน³, เวคิน วุฒิวงศ์⁴, ดุษฎี นาคเรือง⁵

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Nattee Kachornkittiya¹, Apsorn E-sor², Runglawan Chantaratana³, Vakin Wutthiwong⁴, Dussadee Nakraung⁵
Yala Rajabhat University

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับดาวของผลิตภัณฑ์และระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม 2) วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง 3) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและลดปัญหาอุปสรรคของกลุ่มผู้ผลิต วิธีการวิจัยเป็นแบบผสมผสานนำโดยวิจัยเชิงคุณภาพตามด้วยวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีความแตกต่างกันตามระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม โดยกลุ่มที่จัดตั้งมากกว่า 20 ปี มีการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และการส่งเสริมความรู้และคุณธรรมอย่างต่อเนื่องสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง พบว่า ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ในขณะที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงผ่านค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางส่งเสริมการให้ความรู้ในการบริหารจัดการเงินทุนและการเข้าถึงแหล่งทุนจากภาครัฐในการสร้างความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

คำสำคัญ: 1) ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง 2) หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

Abstracts

The objectives of this research are: 1) to compare the differences between the corporate sustainability under Sufficiency Economy according to the product star ratings and period of group setting, 2) to develop a structural equation model of factors affecting the corporate sustainability under Sufficiency Economy. 3) to investigate ways to improve business performance as well as to reduce the existing problems. A mixed method of both qualitative and quantitative research was employed. The findings revealed that the corporate sustainability under Sufficiency Economy is significantly different according to the period of group setting. The findings also showed that the groups of over 20 years possess more resilience for change, knowledge promotion and morality than the other groups. Due to the results of the structural equation model, the share value of the Sufficiency Economy Philosophy has direct positive effects on the corporate sustainability under Sufficiency Economy. While the transformational leadership tends to have indirect positive effects through share value of Sufficiency Economy Philosophy and there are ways to promote the knowledge of the capital management as well as to access the government agency capital supports in building the sustainability of sufficiency economy in the long run.

Keywords: 1) Sufficiency economy corporate sustainability 2) One Tambon One Product

^{1, 2, 5} ภาควิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ (Department of Business administration and Economics, Faculty of Management Sciences)

³ ภาควิชาพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ (Department of Basic Education, Faculty of Education)

⁴ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Department of Social Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences)

¹ Email: Knattee@hotmail.com

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันแต่ละประเทศต้องปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเพื่อการขับเคลื่อนความสำเร็จของประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ทั้งในด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยี การเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์ การเพิ่มความสามารถในการผลิต การเปิดตลาดใหม่ การดูแลลูกค้าหลังการขาย เพราะแต่ละประเทศต้องการจะอยู่รอดได้ในยุคที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง (ทวีเกียรติ ประพทธิตระกูล, 2553, หน้า 30) แม้ว่าในภาพรวมสังคมไทยจะมีภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม แต่ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและเติบโตได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงได้มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีแนวคิดที่จะมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันโดยการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ผลิตสินค้าโดยเฉพาะผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนให้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญยุทธศาสตร์หนึ่งในการแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

แนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นแนวทางสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้ชุมชนสามารถยกระดับฐานะความเจริญและความเป็นอยู่ในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีคุณภาพ มีเอกลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับวัฒนธรรม มีหลักพื้นฐาน 3 ประการ คือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล 2) พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สุพิศพรรณ วัจนเทพินทร์ และชุตีระ ระบบอบ, 2555, หน้า 89-105) โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งจัดเป็นวิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise) ประเภทหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการแก้ปัญหาความยากจน โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง แต่ยังมีพบว่า ผู้ประกอบการ

และวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ประสบปัญหา คือ ปัญหาด้านความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ (ณัฐกาญจน์ เอกอรุ, 2554, หน้า 1) ปัญหาด้านการผลิต ได้แก่ การขาดแคลนวัตถุดิบ ข้อจำกัดของวัตถุดิบ ปัญหาด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ไม่ค่อยได้มาตรฐาน ปัญหาผลิตภัณฑ์ไม่ตรงต่อความต้องการของตลาด ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม (วิภาวี กฤษณะภุติ, 2553, หน้า 1-2; ธานีชัย เจียรกุล, 2557, หน้า 179) ปัญหาขาดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาเครือข่ายสร้างความร่วมมือ ปัญหาด้านการเงินและแหล่งเงินทุนต่ำ ปัญหาด้านเทคโนโลยี ปัญหาการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง (ธานีชัย เจียรกุล, 2557, หน้า 181-182) ในขณะนี้ปัจจุบันการแข่งขันทางธุรกิจมีปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย อาทิเช่น ความต้องการของลูกค้า เทคโนโลยี ราคาความปลอดภัยของสินค้า ภาพลักษณ์องค์กรภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวจึงยากที่จะบ่งชี้ได้ว่าองค์กรใดมีความยั่งยืนหรือมีการปรับตัวและพัฒนาอย่างเหมาะสม

แนวทางหนึ่งในการการปรับตัวและพัฒนาทางธุรกิจอย่างเหมาะสมเพื่อไปสู่ความยั่งยืน คือ การดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการปรับตัวหรือพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจ จะมีผลช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร (สุขสรรค์ กันตะบุตร และคณะ, 2553, หน้า 7) โดยมีผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า องค์กรที่มีการดำเนินธุรกิจสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถผ่านวิกฤตการณ์และประสบความสำเร็จได้ (อภิชัย พันธเสน, สรวิชญ์ เปรมชื่น, พิเชษฐ์ เกียรติเดชปัญญา, 2546) ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวและพัฒนาอย่างเหมาะสมของธุรกิจชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตหรือพัฒนาสินค้า ภายใต้การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละผลิตภัณฑ์ สำหรับการเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนที่มีการดำเนินธุรกิจ

อยู่บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ตลาด ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จะมีผลต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้อย่างยั่งยืน

การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยมีการดำเนินธุรกิจอย่างสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะมีผลทำให้ธุรกิจมีการตอบรับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอันนำไปสู่ปรับตัวอย่างเหมาะสมและยั่งยืน (สุขสรรรค์ กันตะบุตร และคณะ, 2553, หน้า 11) ภายใต้การผลักดันของผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายให้สำเร็จ (Dvir, et al., 2002, p. 735) โดยหากสมาชิกในองค์กรมีค่านิยมร่วมกันในการดำเนินธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะมีผลต่อความยั่งยืนขององค์กร อันจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมา เป็นการศึกษาความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มธุรกิจตลาดหลักทรัพย์ (สุขสรรรค์ กันตะบุตร และคณะ, 2553) เครือข่ายความร่วมมือการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อการจัดการท่องเที่ยวตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (วีระพล ทองมา, วินิตรา ลีละพัฒนา และ รดาพร ทองมา, 2557) ประกอบกับ การศึกษาการดำเนินการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เขตภาคใต้ (ปิยะพรรณ ช่างวิฒนชัย และ โสมสกา เพชรานนท์, 2555) เป็นการศึกษาจากกลุ่มที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว กลุ่มผลิตสินค้าประเภทอาหาร ผ้า/เครื่องแต่งกาย และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ขาดการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารจัดการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลต่อความยั่งยืนในการประกอบการของกลุ่ม จะเห็นได้ว่าการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ได้มีการศึกษาความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เชื่อมโยงกับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้ประกอบการภาคใต้โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีอุปสรรคและภัยคุกคามในการดำเนินธุรกิจจากความไม่สงบในพื้นที่ ดังนั้น การศึกษาความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นการเชื่อมโยงแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ภายใต้การขับเคลื่อนของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถนำมาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เกิดความยั่งยืน และเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตแต่ละประเภทสินค้าภายใต้ข้อจำกัดและบริบทเชิงพื้นที่ รวมทั้ง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมมือในการประสานการทำงานร่วมกันภายใต้การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ผลที่ได้ทำให้เกิดการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันจะช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนไปสู่ความยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามระดับดาวของผลิตภัณฑ์และระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
2. วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและลดปัญหาอุปสรรคของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of study)

การศึกษานี้มุ่งการพัฒนาสู่ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้ คือ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ คุณลักษณะหรือการกระทำของผู้นำที่แสดงให้เห็นผู้ตามหรือสมาชิกรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกันสำหรับการเพิ่มผลการดำเนินงาน

องค์กร โดยแสดงให้ผู้ตามรู้สึกเชื่อมั่น ชื่นชม ยกย่อง รับรู้ถึงความชัดเจนของวิสัยทัศน์ กระตุ้นความคิดของผู้ตาม คำนึงถึงความต้องการของผู้ตาม และรับฟังความเห็นของผู้ตาม ประกอบด้วย (1) การสร้างแรงบันดาลใจ (2) การกระตุ้นปัญญา (3) การมีอิทธิพลทางอุดมคติ และ (4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ทศนคติ ความคาดหวังของพนักงานในองค์กรเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของสมาชิกในองค์กรที่มีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการผลิตสินค้า บริการเพื่อให้ลูกค้ามีความพึงพอใจ และสมาชิกในองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงพร้อมที่จะฝ่าฟันปัญหาอุปสรรค ภายใต้นโยบายการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับสมาชิก ลูกค้า และชุมชน รวมถึงการแบ่งปันความรู้ ทักษะ ระหว่างสมาชิกในกลุ่มและกับกลุ่มอื่นๆ ประกอบด้วย (1) การสร้างภูมิคุ้มกัน พร้อมรับ ความเสี่ยง (2) ความเพียร (3) ความพอประมาณ (4) การแบ่งปัน (5) การมีจริยธรรม (6) การพัฒนาภูมิสังคม และ (7) การดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของธุรกิจ 3) ความสามารถในการแข่งขัน คือ ความสามารถของกิจการในการผลิตสินค้าใหม่อย่างต่อเนื่องตอบสนองความต้องการของลูกค้าผลิตสินค้าใหม่ที่มีความแตกต่างจากคู่แข่งและยากต่อการลอกเลียนแบบ มีการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่ง และมีการส่งมอบสินค้าตรงตามเวลาที่ลูกค้าต้องการ ประกอบด้วย (1) ความสามารถด้านนวัตกรรม (2) ความสามารถด้านการผลิต (3) ความสามารถด้านการจัดการตลาด 4) ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ ลักษณะการดำเนินธุรกิจที่มีการผลิตมุ่งเน้นลูกค้าเฉพาะกลุ่ม การสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากคู่แข่ง การผลิตตามกำลังคนและความสามารถที่มีอยู่ขององค์กรเพื่อรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมความรู้สมาชิกอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ รวมทั้งมีการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อสร้างผลประโยชน์ในระยะยาว ประกอบด้วย (1) ความพอประมาณมุ่งผลประโยชน์ระยะยาว (2) ความมีเหตุผล รู้จักตัวเอง ลูกค้า ตลาด และคู่แข่ง (3) การสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (4) การส่งเสริมความรู้ และคุณธรรม

อย่างต่อเนื่อง 5) แนวทางสำหรับการส่งเสริมและลดอุปสรรคของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการคัดสรรสินค้าในระดับ 3 - 5 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 220 กลุ่ม 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประธานกลุ่ม/คณะกรรมการ หรือสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จำนวน 150 กลุ่มๆ ละ 4 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการออกแบบการวิจัย สร้างเครื่องมือการวิจัย ทดสอบเครื่องมือการวิจัย และทำการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อกำหนดกรอบประเด็นสำหรับสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการระหว่างปี 2557 - 2558

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อยู่บนพื้นฐานแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีความสามารถในการแข่งขัน และทฤษฎีภาวะผู้นำวิถีทางสู่เป้าหมาย หากองค์กรธุรกิจมีความพอประมาณ มุ่งผลประโยชน์ระยะยาว มีเหตุผลรู้จักตัวเอง ลูกค้าและคู่แข่ง การสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการส่งเสริมความรู้และคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง จะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ซึ่งองค์กรธุรกิจที่มีศักยภาพในการแข่งขันย่อมส่งผลต่อความได้เปรียบการแข่งขันในระยะยาว (พงศ์พัฒน์ ตังคะประเสริฐ, 2554) ประกอบกับมีผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า หากกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจย่อมมีผลต่อการพัฒนาสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน (วิภาวี กฤษณะภูติ, 2553) และหากคนในองค์กรธุรกิจมีค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลทำให้องค์กรธุรกิจยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

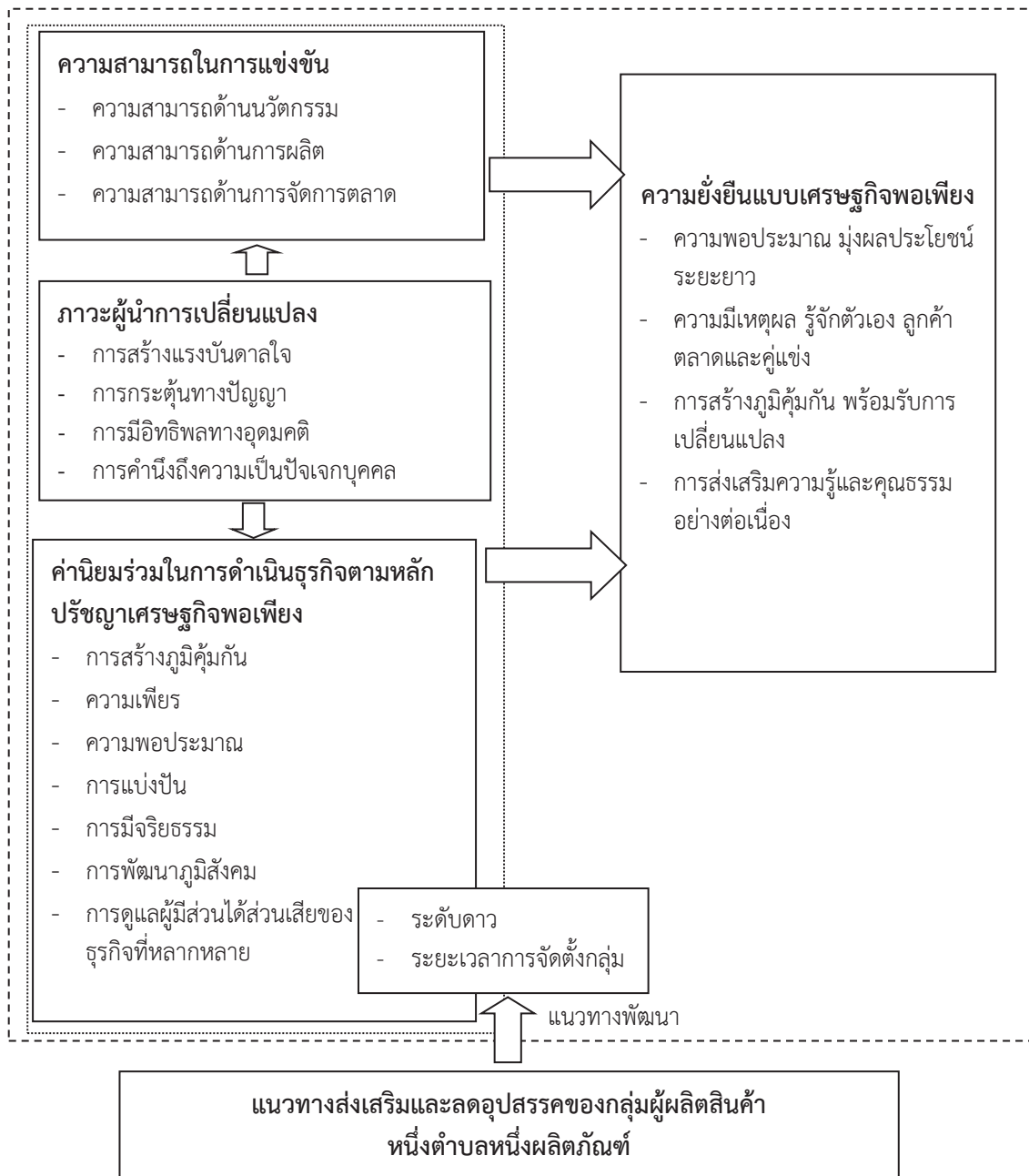
(สุขสรณ์ กันตะบุตร และคณะ, 2553) อีกทั้ง ทฤษฎีความสามารถในการแข่งขันอธิบายให้เห็นถึงการสร้างสภาพแวดล้อมธุรกิจในพื้นที่ให้มีคุณภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านเงื่อนไขของปัจจัยการผลิต ด้านอุปสงค์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน รวมทั้งบริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ และทฤษฎีภาวะผู้นำวิถีทางสู่เป้าหมายชี้ให้เห็นว่า หากผู้นำมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะทำให้พนักงานในองค์กรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น การที่จะสร้างความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น จะต้องมีการดำเนินธุรกิจภายใต้การขับเคลื่อนของผู้นำกลุ่มสำหรับการสร้างค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน พร้อมกับการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้ผลิต รวมทั้งการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและสถาบันการศึกษาสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนให้ดำเนินต่อไปอย่างเหมาะสม หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะเป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการนำไปสู่ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประกอบกับการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา พบว่าการศึกษาความสามารถในการแข่งขันเป็นการศึกษาในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ทวีเกียรติ ประพสิทธิ์ตระกูล, 2553; บุญอนันต์ พิณทรัพย์, 2554) และการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่น้อย (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ และคณะ, 2552) จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว จึงนำมาสู่กรอบแนวคิดการวิจัยความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังภาพ 1

วิธีดำเนินการ (Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ในลักษณะแบบวิธีการ

เชิงคุณภาพมาอธิบายวิธีการเชิงปริมาณ (Qualitative Method to Explain Quantitative Method) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษาวิจัย คือ กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) ที่ได้รับการคัดสรรสินค้าในระดับ 3-5 ดาว ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 220 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 2 กลุ่ม **กลุ่มที่ 1** คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม คือ ประธานกลุ่ม/คณะกรรมการกลุ่ม หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 3 - 5 ดาว ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling: SEM) โดยหากมีแบบจำลองมีขนาดตัวแปรแฝงน้อยกว่า 5 ตัว ควรจะมีขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 100 ตัวอย่าง (Hair, et al., 2010, p. 662) สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้มีตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตทั้งหมด 18 ตัวแปร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ 100 กลุ่ม ผู้วิจัยคำนึงถึงความเป็นจริงของสัดส่วนที่ผู้ตอบจะส่งข้อมูลกลับคืนมาครบทุกชุด จึงประมาณอัตราการตอบกลับ 2 ใน 3 หรือ ร้อยละ 67 ซึ่งขนาดตัวอย่าง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551, หน้า 16) เท่ากับ 150 กลุ่มๆ ละ 4 คน จำนวนเท่ากับ 600 คน มีผู้ตอบข้อมูลกลับมา 550 คน คิดเป็นอัตราตอบกลับ (response rate) เท่ากับ ร้อยละ 91.67 **กลุ่มที่ 2** คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์ คือ ประธานกลุ่ม/คณะกรรมการกลุ่ม หรือสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 2) การสนทนากลุ่ม คือ ประธานกลุ่ม/คณะกรรมการกลุ่ม หรือสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของกลุ่ม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การเลือกตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ คือ การเลือกตัวอย่างสำหรับวิธีการเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้ 1) จำแนกตามระดับดาว (5 ดาว, 4 ดาว, และ 3 ดาว) 2) จำแนกตามจังหวัด (จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส) 3) เลือกตัวอย่างตามสัดส่วนประเภทผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท ประกอบด้วย อาหาร, สมุนไพร ไม้ใช้/อาหาร, ผ้า/เครื่องแต่งกาย, เครื่องดื่ม, ของใช้/

ของตกแต่ง/ของที่ระลึก สำหรับวิธีการเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ (โดยพิจารณาจากกลุ่มที่มีค่าความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูงตามระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ) ซึ่งในที่นี้ คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มไม่เกิน 5 ปี และกลุ่มที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มมากกว่า 20 ปี ประกอบด้วย 1) กลุ่มที่ได้รับการสัมภาษณ์ เลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากตัวแทนที่มาจากประธานกลุ่ม/คณะกรรมการกลุ่ม หรือสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

กับการบริหารจัดการ จำนวน 16 คน 2) กลุ่มที่ได้รับการสนทนากลุ่ม เลือกตัวอย่างจากประธาน/คณะกรรมการกลุ่ม หรือสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ จำนวน 12 คน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) มีลำดับ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ศึกษาข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษารวมทั้งแบบวัดที่มีนักวิชาการต่างๆได้ศึกษาไว้เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม 2) นำแบบวัดไปทดสอบกับตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและความเข้าใจในแบบวัดของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคคิดเสียงดัง (Think aloud) 3) นำแบบวัดมาปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง 4) นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 5) นำแบบวัดที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมาปรับปรุง ก่อนนำแบบวัดมาทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน ก่อนจัดทำเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ สำหรับการสร้างเครื่องมือด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (แบบการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม) แนวคำถามได้จากประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลที่ได้จากวิธีการเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) โดยมุ่งเน้นพิจารณาในประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คำนิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามารถในการแข่งขัน ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหา อุปสรรคกลุ่ม จุดเริ่มต้นในการดำเนินธุรกิจ บทบาทของประธานกลุ่ม และความคาดหวังของกลุ่มที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามวิธีการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิธีการเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) ประกอบด้วย 6 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 10 ข้อคำถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพหลัก ตำแหน่งระดับการศึกษาสูงสุด ประเภทสินค้า ระดับดาวของสินค้า ปีที่จัดตั้งกลุ่ม รายรับจากการขายสินค้า และการได้รับการสนับสนุน/ช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีพื้นฐานแนวคิดมาจาก Judge and Piccolo (2004, 755-768) และ ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ Trottier, Van

Wart, and Wang (2008, pp. 319-333) จำนวน 14 ข้อคำถาม ประกอบด้วย (1) การสร้างแรงบันดาลใจ 5 ข้อคำถาม (2) การกระตุ้นปัญญา 3 ข้อคำถาม (3) การมีอิทธิพลทางอุดมคติ 3 ข้อคำถาม และ (4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3 ข้อคำถาม ตัวอย่างประเด็นข้อคำถาม อาทิเช่น “ประธานกลุ่ม มีการสนับสนุน ให้มีการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน” หรือ “ประธานกลุ่ม เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และวางแผนในการปฏิบัติงาน” 3) คำนิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีพื้นฐานแนวคิดของ สุขสรรค์ กันตะบุตร และคณะ (2553) จำนวน 25 ข้อคำถาม ประกอบด้วย (1) การสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยง 5 ข้อคำถาม (2) ความเพียร 4 ข้อคำถาม (3) ความพอประมาณ 4 ข้อคำถาม (4) การแบ่งปัน 3 ข้อคำถาม (5) การมีจริยธรรม 3 ข้อคำถาม (6) การพัฒนาภูมิสังคม 3 ข้อคำถาม และ (7) การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 ข้อคำถาม ตัวอย่างประเด็นข้อคำถาม อาทิเช่น “สมาชิกในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ในกระบวนการทำงานกับกลุ่มอื่นๆ” หรือ “กลุ่มให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมของหน่วยงานราชการ” 4) ความสามารถในการแข่งขัน มีพื้นฐานแนวคิดมาจาก Rangone (1999, pp. 233-248) จำนวน 15 ข้อคำถาม ประกอบด้วย (1) ความสามารถด้านนวัตกรรม 4 ข้อคำถาม (2) ความสามารถด้านการผลิต 4 ข้อคำถาม และ (3) ความสามารถด้านการจัดการตลาด 7 ข้อคำถาม ตัวอย่างประเด็นข้อคำถาม อาทิเช่น “กลุ่มมีการคิดค้นสินค้าและบริการใหม่ๆ ที่เกิดจากความคิดเห็นของลูกค้า” หรือ “กลุ่มได้เข้าร่วมแสดงหรือจำหน่ายสินค้าในงานกิจกรรมต่างๆ” 5) ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีพื้นฐานแนวคิดของ จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551) จำนวน 22 ข้อคำถาม ประกอบด้วย (1) ความพอประมาณมุ่งผลประโยชน์ระยะยาว 4 ข้อคำถาม (2) ความมีเหตุผล รู้จักตัวเอง ลูกค้ำ ตลาดและคู่แข่ง 5 ข้อคำถาม (3) การสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 7 ข้อคำถาม (4) การส่งเสริมความรู้และคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง 6 ข้อคำถาม ตัวอย่างประเด็นข้อคำถาม อาทิเช่น “กลุ่มมีการชักชวนเครือข่ายพันธมิตรหรือตัวแทนจำหน่ายในการทำธุรกิจ

ร่วมกัน” หรือ “สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสเข้าร่วมอบรม ความรู้ ทักษะต่างๆ เมื่อหน่วยงานภาครัฐจัดขึ้น”
6) ปัญหา อุปสรรคและความคาดหวังของกลุ่ม สำหรับวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยแบบสอบถามตอน 2 ถึงตอน 4 แต่ละข้อคำถาม ใช้มาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับจาก คะแนน 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) จนถึงคะแนน 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และ ตอน 5 แต่ละข้อคำถามใช้มาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับจาก คะแนน 1 (ปฏิบัติน้อยมาก/แทบไม่มี) จนถึงคะแนน 5 (ปฏิบัติมากที่สุด)

4.2 วิธีการเชิงคุณภาพ คือ 1) แบบสัมภาษณ์ ประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ค่านิยม ร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามารถในการแข่งขัน ความยั่งยืนแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ปัญหา อุปสรรคที่มีผลต่อความ ยั่งยืนของกลุ่ม 2) แบบสนทนากลุ่ม ประเด็นเกี่ยวกับ จุดเริ่มต้นในการดำเนินธุรกิจ ปัญหา อุปสรรค บทบาทของประธานกลุ่ม และความคาดหวังของกลุ่ม ที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ สำหรับการส่งเสริมที่ เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพอย่างยั่งยืนแบบ เศรษฐกิจพอเพียง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษามีการ วิเคราะห์สถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ คือ 1) การ เปรียบเทียบความแตกต่างของความยั่งยืนแบบ เศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามระดับดาวและและ ระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม ใช้ F-test ในการทดสอบ สถิติ 2) การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิง โครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนแบบ เศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นการวิเคราะห์แบบจำลอง สมการโครงสร้าง (Structural equation model) โดยใช้วิธี Maximum likelihood ในการประมาณค่า 3) การค้นหาแนวทางสำหรับการส่งเสริมและลด ปัญหา อุปสรรคของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา (Results)

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 41.65 ปี อาชีพ หลัก คือ ทำสวน รองลงมา คือ ค้าขาย รับจ้าง ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม โดย

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะอยู่ใน ระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ปวช. และมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ เมื่อ พิจารณาประเภทสินค้าของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็น สินค้าประเภทผ้า/เครื่องแต่งกาย มากที่สุด รองลงมา คือ อาหาร ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าในระดับ 4 ดาว อายุเฉลี่ยของการ จัดตั้งกลุ่มฯ ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 6 - 10 ปี รองลงมา คือ อายุระหว่าง 11 - 15 ปี รายรับจากการ ขายสินค้าของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่จะอยู่ ระหว่าง 3,000 - 10,000 บาท รองลงมา คือ 10,001 - 20,000 บาท เมื่อพิจารณาการได้รับการสนับสนุน/ ช่วยเหลือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะได้รับจาก สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด รองลงมา คือ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด การศึกษานอกโรงเรียน อุตสาหกรรมภาค 12 และ อุตสาหกรรมจังหวัด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตาม วัตถุประสงค์ มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของ ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามระดับ ดาวและระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พบว่า ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจ พอเพียงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามระดับดาว อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่ม สินค้าระดับ 5 ดาว จะมีการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงที่สูงกว่าระดับดาวอื่นๆ และเมื่อ พิจารณาตามระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม พบว่า มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ กลุ่มฯ ที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มมากกว่า 20 ปี จะมีความ พอประมาณ มุ่งผลประโยชน์ระยะยาว ความมีเหตุผล รู้จักตัวเอง ลูกค้า ตลาดและคู่แข่ง ที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ยกเว้นด้าน ความมีเหตุผล รู้จักตัวเอง ลูกค้า ตลาด และคู่แข่งกลุ่มฯ ที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มไม่เกิน 5 ปี ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

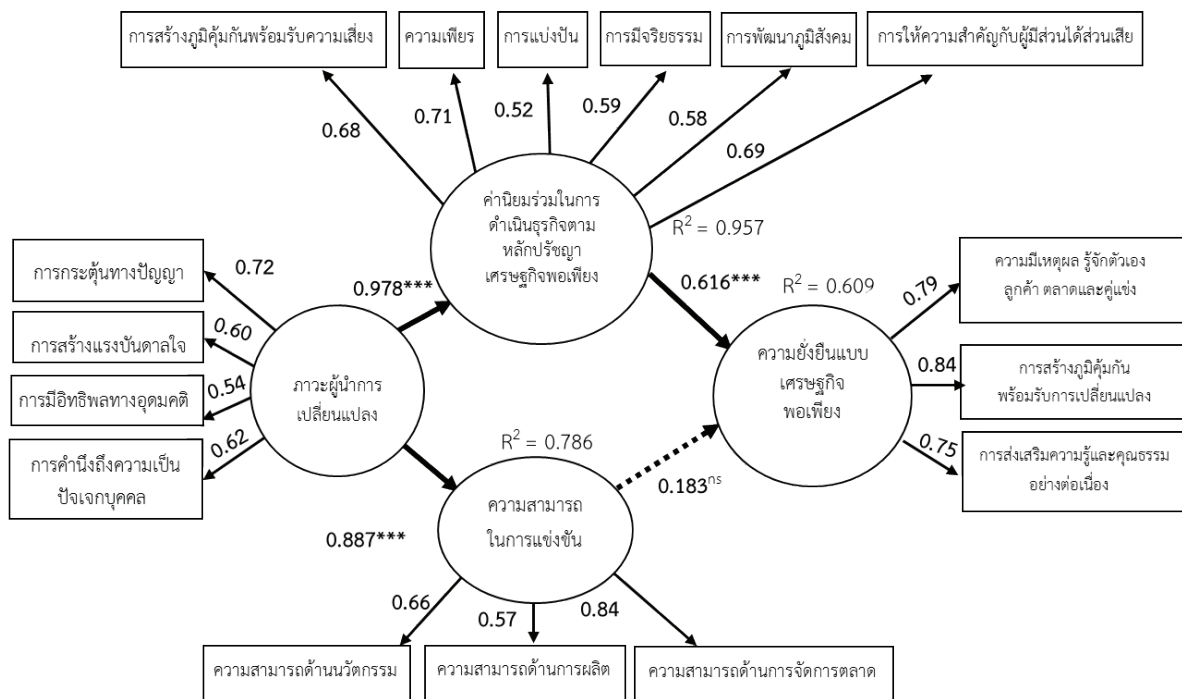
2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนแบบ เศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ พบว่า การวิเคราะห์หองค์ประกอบ เชิงยืนยันมีตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร ที่มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบปรับมาตรฐานที่น้อยกว่า 0.5 คือ ความ พอประมาณ น้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.42

(ซึ่งเป็นตัววัดค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจแบบ เศรษฐกิจพอเพียง) และ ความพอ ประมาณ มุ่งผลประโยชน์ระยะยาว น้ำหนักองค์ประกอบ 0.43 (ซึ่งเป็นตัววัดความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง) ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตดังกล่าวไม่ได้ เป็นตัวบ่งชี้ที่ดีของค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจแบบ เศรษฐกิจพอเพียงและความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตัดตัวแปรสังเกตดังกล่าวออกจากแบบจำลองการวัด เนื่องจาก ลักษณะการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จะมีการผลิตที่มุ่งผลิตตามการสั่งซื้อของลูกค้า หรือตาม สถานการณ์แข่งขันในแต่ละช่วงเวลา (สังเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์) หรืออีกนัยหนึ่ง คือ มีการ

ดำเนินการทางธุรกิจที่มีได้มุ่งผลในระยะยาว ผลการ วิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง พบว่า แบบจำลองและข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องดี มีค่าไคสแควร์ (χ^2) = 427.041, df = 98, ค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.079 ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ของ RMSEA อยู่ใน ช่วง 0.071 ถึง 0.087 ค่า Comparative Fit Index (CFI) = 0.972, ค่า Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) = 0.048 สามารถแสดงความสอดคล้องของแบบจำลองสมการโครงสร้าง ดังภาพ 2 และผลของอิทธิพลดังตาราง 1

ภาพ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

จากภาพ 2 และตาราง 1 พบว่า ตัวแปรเชิงเหตุ ที่มีอิทธิพลโดยรวมต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่ ความสามารถในการแข่งขันไม่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีผลของปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจ

พอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีผลดังนี้ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลโดยรวมต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.765 โดยที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลโดยตรงค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามารถในการแข่งขัน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจโดยผ่าน ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงผ่านความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางตรงต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.616 3) ความสามารถในการแข่งขันไม่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการศึกษา พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสามารถในการแข่งขันร่วมกันอธิบายความ

แปรปรวนของความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 60.9 การที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลทางอ้อมต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยผ่านค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้น แสดงว่า ผู้นำหรือประธานกลุ่ม จะสร้างความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นนั้น ประธานกลุ่มฯ จะต้องสร้างค่านิยมร่วมฯ ในกลุ่มสมาชิกเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 1 ค่าอิทธิพลทางตรง (Direct effects: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effects: IE) และอิทธิพลรวม (Total effects: TE) ระหว่างตัวแปรเชิงเหตุกับตัวแปรเชิงผล

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล								
	ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			ความสามารถในการแข่งขัน			ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	0.978 ^{***}	-	0.978 ^{***}	0.887 ^{***}	-	0.887 ^{***}	-	0.765 ^{***}	0.765 ^{***}
ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-	-	-	0.616 ^{**}	-	0.616 ^{***}
ความสามารถในการแข่งขัน	-	-	-	-	-	-	0.183 ^{ns}	-	0.183 ^{ns}
R ²	0.957			0.786			0.609		

3. ปัญหาของกลุ่มผู้ผลิตฯ ในแต่ละระดับดาว จะมีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ปัญหาเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ และเมื่อพิจารณาในแต่ละระดับดาว พบว่า ปัญหา อุปสรรคลำดับรองลงมาของกลุ่มผู้ผลิตระดับ 3 ดาว คือ ขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย ขาดความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม ไม่มีตลาดที่แน่นอน ขาดการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์ ปัญหา อุปสรรครองลงมาของกลุ่มผู้ผลิตระดับ 4 ดาว คือ ขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย และปัญหาขาดวัตถุดิบ ปัญหาอุปสรรค รองลงมาของกลุ่มผู้ผลิตระดับ 5 ดาว คือ ไม่มีตลาดแน่นอน และการขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย ซึ่งปัญหาของกลุ่มผู้ผลิต ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่คู่ค้ามีการชำระค่าสินค้าไม่ตรงตามสัญญา และการสั่งซื้อค่า

ในปริมาณที่ไม่แน่นอน รวมทั้ง ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมแสดงสินค้ากับหน่วยงานภาครัฐที่บางครั้งต้องมีการใช้จ่ายในการเดินทางเข้าร่วมแสดงสินค้า อีกทั้งแต่ละกลุ่มมีโอกาสในการเข้าร่วมแสดงสินค้ากับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เท่าเทียมกัน มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายหรือการบริหารเงินของกลุ่มผู้ผลิต นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผู้ผลิตยังประสบปัญหาเกี่ยวกับทักษะของคนงานในการผลิตสินค้าโดยเฉพาะสินค้าที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญในการผลิตสินค้า (สังเคราะห์ข้อมูลจาก การสนทนากลุ่ม) แนวทางสำหรับการส่งเสริมและลดอุปสรรคของของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างหนึ่ง คือ หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการประสานหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินทุน อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐควรให้โอกาสแต่ละกลุ่มเข้าร่วมแสดงสินค้าโดยที่ผู้ผลิตที่เข้าร่วมในการจัดแสดงสินค้าควรจะเป็นลักษณะธุรกิจที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน หรือจะต้องไม่ก่อให้เกิดการแข่งขันกันเองระหว่างผู้เข้าร่วมทั้ง มีการสนับสนุนงบประมาณบางส่วนในการเข้าร่วมแสดงสินค้าสำหรับกลุ่มผู้ผลิตที่เริ่มต้นดำเนินธุรกิจ เช่น ค่าเดินทาง ค่าบูธ แสดงสินค้า เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

ผลการเปรียบเทียบความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับดาว ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่กลุ่มผู้ผลิตจะมีระดับดาวในแต่ละช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนกล่าวคือ บางปีอาจได้ระดับ 3 ดาว บางปีอาจได้ระดับ 5 ดาว หรือบางปีอาจได้ระดับ 4 ดาว แต่เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มมากกว่า 20 ปี จะมีความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อพิจารณาในแต่ละมิติของความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มไม่เกิน 5 ปี จะมีความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่สูงในระดับรองลงมาจากกลุ่มที่มีระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มมากกว่า 20 ปี ทั้งนี้จากสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีการจัดตั้งกลุ่มไม่เกิน 5 ปี มีการดำเนินการในลักษณะของครอบครัวมาก่อนที่มีการจัดตั้งกลุ่ม หรืออีกนัยหนึ่งคือ หากกลุ่ม

ผู้ผลิตที่มีการดำเนินการธุรกิจมาอย่างยาวนานจะมีความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงมาก โดยเฉพาะในมิติของความพอประมาณมุ่งผลประโยชน์ระยะยาว และการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่กลุ่มผู้ผลิตดังกล่าวมีค่าสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พบว่า ความพอประมาณ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความพอประมาณมุ่งผลประโยชน์ระยะยาวซึ่งเป็นตัวชี้วัดของความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดที่ดีของตัวแปรดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่ประสบปัญหาการจัดการเงินทูล รวมถึงการผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อของลูกค้าในแต่ละครั้งทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าจำหน่ายเพื่อให้ได้กำไรสูงสุดได้ และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางบวก เนื่องจาก ประธานกลุ่มของกลุ่มผู้ผลิตมีลักษณะการดำเนินธุรกิจเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนผลการดำเนินงานของกลุ่มทั้งในด้านวางแผนติดต่อหาลูกค้า การเจรจาต่อรองกับลูกค้า การควบคุมคุณภาพการผลิต การประสานกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือในการปรับปรุงและพัฒนาสินค้า รวมถึงการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จากผลดังกล่าวทำให้สมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตมีค่านิยมในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยง ความเพียร การแบ่งปัน การมีจริยธรรม การพัฒนาภูมิสังคม และการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมา อาทิเช่น ผลการศึกษาของ สุขสรรรถ กั้นตะบุตร และคณะ (2553) ที่ศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่านิยมร่วมโดยเฉพาะในมิติของความเพียรและการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผลการศึกษาของ Xiekou and Simosi (2006, pp. 566-579) ที่ทำการศึกษา

วัฒนธรรมองค์กรและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรผ่านวัฒนธรรมองค์กร หรืออีกนัยหนึ่งคือ ประธานกลุ่มมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีผลต่อค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกในกลุ่มอันมีผลเชื่อมโยงไปสู่ความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของ Waldman, Siegel and Javidan (2006, pp. 1703-1725) ที่เห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะเป็นปัจจัยในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร และ Jung and Rainey (2011, pp. 28-47) กล่าวว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีบทบาทให้เกิดความทุ่มเทในเป้าหมายและเห็นความสำคัญของเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการแข่งขันไม่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญ สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจาก กลุ่มผู้ผลิตในแต่ละระดับดาวที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเงินทุนหมุนเวียน การขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย และการมีตลาดที่ไม่แน่นอน ซึ่งมีผลต่อระดับความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มผู้ผลิตทั้งในมิติของความสามารถด้านนวัตกรรม ความสามารถด้านการผลิต ความสามารถด้านการจัดการตลาด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความสามารถในการแข่งขันจะไม่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง แต่พบว่า ประธานกลุ่มจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ขับเคลื่อนความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มผู้ผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ

แนวคิดของ ผลิน ภูัจจุญ (2550, หน้า 5-28) เกี่ยวกับตัวแบบธุรกิจที่พัฒนาจากพื้นฐานแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เห็นว่า หัวใจหลักของการเป็นผู้นำทางธุรกิจจะต้องมีองค์ความรู้ภายใต้การผลักดันของผู้นำที่มีการผสมผสานความร่วมมือและการให้ความสำคัญกับคน ซึ่งการที่จะดำเนินธุรกิจให้เกิดความยั่งยืนตามหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ ณา จันทรสม (2555) เห็นว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจากปัญหา อุปสรรคของกลุ่มผู้ผลิตดังกล่าว หากหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนที่เหมาะสมกับลักษณะปัญหาของประเภทสินค้าหรือระดับดาว ทั้งในด้านทักษะความชำนาญในการผลิตสินค้า การเข้าร่วมแสดงสินค้ากับหน่วยงานภาครัฐที่เป็นไปในลักษณะที่ส่งเสริมซึ่งกันหรือเกี่ยวเนื่องกันกับธุรกิจที่เข้าร่วมแสดงสินค้า ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มจะมีผลทำให้กลุ่มผู้ผลิตมีความยั่งยืนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgments)

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ทุกท่านที่ที่ตระหนักและเห็นคุณค่าของการศึกษา โดยกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่สนับสนุนทุนการวิจัย

บรรณานุกรม (Bibliography)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2556, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=483>
- ณา จันทรสม. (2555). เศรษฐกิจพอเพียงกับความยั่งยืนของสังคมไทย. ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2556, จาก http://cse.nida.ac.th/main/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=93&Itemid=522&lang=th
- ณัฐกาญจน์ เอกอรุ. (2554). แนวทางในการเข้าถึงแหล่งทุนของสถานประกอบการและการเชื่อมโยงการผลิตเพื่อเสริมสร้างศักยภาพอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- ทวีเกียรติ ประพพทธิตระกูล. (2553). การบ่งชี้ตัวชี้วัดองค์การที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันโดยวิธีการทางเดลฟาย. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 33(126), 28-41.
- ฉันทย์มัย เจียรกุล. (2557). ปัญหาและแนวทางการปรับตัวของ OTOP เพื่อพร้อมรับการเปิด AEC. *วารสารนักบริหาร*, 34(1), 177-187.
- บุญอนันต์ พิณภัทรชัย. (2554). การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้แนวทางคลัสเตอร์: กรณีศึกษาคลัสเตอร์ผักปลอดสารพิษ และคลัสเตอร์สหกรณ์โคนม. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 52(3), 155-192.
- ปิยะพรรณ ช่างวัฒนชัย และ โสมสกา เพชรานนท์. (2555). แนวทางการพัฒนา OTOP ในเขตภาคใต้. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2558, จาก <http://kucon.lib.ku.ac.th/>
- ผลิน ภู่อรุญ. (2550). ก้าวสู่ความเป็นผู้นำธุรกิจด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารบริหารธุรกิจนิด้า*, 1(2), 5-28.
- พงศ์พัฒน์ ตั้งกะประเสริฐ. (2554). การบูรณาการกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีกับศักยภาพในการแข่งขันขององค์กร. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 34(132), 58-66.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ และคณะ. (2552). **โครงการการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 1: การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิภาวี กฤษณะภุติ. (2553). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถักทอไอทอปสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วีระพล ทองมา, วินิตรา ลีละพัฒนา, และระดาพร ทองมา. (2557). **เครือข่ายความร่วมมือการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อการจัดการท่องเที่ยวตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุขสรรค์ กันตะบุตร และคณะ. (2553). **โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุพิศพรรณ วัจนเทพินทร์ และสุติระ ระบอบ. (2555). โครงการพัฒนาคุณภาพอุตสาหกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป OTOP จังหวัดนครนายก. *วารสารมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 15(30), 89-105.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2557, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=483>
- อภิชัย พันธเสน, สรวินธุ์ เปรมชื่น, และพิเชษฐ์ เกียรติเดชปัญญา. (2546). **การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Dvir T., Eden D., Avolio B.J. and Shamir B. (2002). Impact of transformational leadership on follower development and performance: A field experiment. *Academy of Management Journal*, 2002: 735-44.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., and Anderson, R.E. (2010). **Multivariate Data Analysis A Global Perspective** (7th ed). New Jersey: Pearson education Inc.
- Judge, T.A., and Piccolo, R.F. (2004). Transformational and transactional leadership: a meta-analytic test of their relative validity. *Journal of Applied Psychology*, 89(5), 755-768.
- Jung, C. S., and Rainey, H. G. (2011). Organizational goal characteristics and public duty motivation in U.S. federal agencies. *Review of Public Personnel Administration*, 31(1), 28-47.

- Rangone, A. (1999). A Resource-Based Approach to Strategy Analysis in Small-Medium Sized Enterprises. *Small Business Economics*, 12(3), 233-248.
- Trottier, T., Van Wart, M., and Wang, X.H. (2008). Examining the nature and significance of leadership in government organizations. *Public Administration Review*, 68(2), 319-333.
- Waldman, D.A., Siegel, D.S., and Javidan, M. (2006). Component of CEO transformational leadership and corporate social responsibility. *Journal of Management Studies*, 43(8), 1703-1725.
- XieKou, A., and Simosi, M. (2006). Organizational culture and transformational leadership as predictors of business unit performance. *Journal of Managerial Psychology*, 21(6). 566-579.

Translated Thai References

- Apichai Puntasen, Sorawi Pramchuen and Pichet kiatdejpanya. (2003). **Applying Sufficiency Economy Philosophy to Small and Medium enterprise**. Bangkok: Thailand Research Fund.
- Boon-Anan Phinaitrup. (2011). Capability Development of SMEs through Cluster-based Approach: Vegetable and Beef Clusters, *NIDA Development Journal*, 52(3), 155-192.
- Chirayu Isarangkun Na Ayuthaya. (2008). **Sufficiency Economy Philosophy for practice**. Office of the National Economic and Social Development Board. Retrieved August 15, 2013, from <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=483>.
- Kanlaya Vanichbuncha. (2008). **Data analysis using SPSS for Windows** (11thed.). Bangkok: Thammasan.
- Nada Chunsom. (2012). **Business and Sufficiency Economy Philosophy**. Center of the Study of Sufficiency Economy. National Institute of Development Administration. Retrieved August 15, 2013, from http://cse.nida.ac.th/main/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=93&Itemid=522&lang=th
- Nattakarn Eakure. (2011). **The way to reach the capital of the enterprises and production network to develop the sustainable of community economic in the five southern provinces**. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2007). **Application of Sufficiency Economy**. Retrieved August 15, 2015, from <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=483>
- Palin Phoocharoon. (2007). Becoming business leader through Sufficiency Economy Philosophy. *NIDA Business Journal*. 1(2), 5-28.
- Pipat Yodpruditikan. (2009). **Mobilizing Sufficiency Economy in Business Sector (Phase 1): Developing tools for planning and strategy formulation on the sufficiency economy philosophy**. Bangkok: Thailand Research Fund.
- Piyaphan Changwatcai and Somskaow Bejranonda. (2012). **An Approach for OTOP Development in the Southern Region of Thailand**. The 50th Kasetsart University Annual Conference. Retrieved October 15, 2015, from <http://kucon.lib.ku.ac.th/>
- Pongpat Tangkprasert. (2011). Integrating the technology strategy with the competitiveness of enterprises. *Journal of Business*, 34(132), 58-66.
- Sooksan Kantabutra, et al. (2010). **Sufficiency Economy Leadership Practices (Phase 1)**. Bangkok: Thailand Research Fund.

- Supispan Wajanatapin & Chutira Rabob. (2012). Quality Development in Food Industry and Agricultural Processed Products (OTOP) at Nakhon Nayok Province. **HCU Journal (Social Science and Humanities)**, 15(30), 89-105.
- Thanyamai Jiasakul. (2014). The Problems and the Adaptation of OTOP to AEC. **Executive Journal**. 34(1), 177-187.
- Thaweekiat Prapuektrakul. (2010). Developing key performance indicators of competitive advantage by dephi technique. **Journal of Business**, 33(126), 28-41.
- Wipawee Grisanaputi. (2010). **The Philosophy of the Sufficiency Economy Weaves Self-reliance and Sustainability into OTOP**. Bangkok: Thailand Research Fund.
- Weerapon Thongma, Winitra Leelapattana, Radaporn Thongma. (2014). **OTOP networking cooperation for tourism management through sufficiency economy Philosophy in Northern, Thailand**. Chiang Mai: Maejo University.